

Kalender 2013

Forsiden:

Kongeveier gjennom Ski kommune (tidl. Kraakstad herred)

De første veier/far var rideveier eller tråkk mellom gårder, hov og seinere kirkesteder. Betegnelsen på disse var oldtidsveier eller hulveier. Det er flere oldtidsfar i Ski kommune. Et av de mest markante er det verneverdige faret i hellinga fra Langhusveien til Roåsbekken og jernbanebrua. Kongevei er betegnelsen på de første kjøreveier mellom landsdelene. Ofte fulgte de farene etter de gamle oldtidsveiene. Den første Kongevei som ble bygd 1625-1630, gikk mellom Kongsberg Sølvverk og Hokksund. En av de viktigste Kongeveiene, Den Fredrikhaldske Kongevei, var den mellom Christiania/Sverige og unionsadministrasjonen i København. Den delte seg ved Haugbru i Ski rett etter Tussebekken. Bekken var grense mellom Kraakstad og daværende Nesodden herred. Ved dette delet ble betegnelsen på de to veiene Vestre og Østre trasé.

A. Den Fredrikhaldske Kongevei, Vestre trasé (se kart)

B. Den Fredrikhaldske Kongevei, Østre trasé, Østre del, til Onstadsund ved Glomma (se kart)

C. Den Fredrikhaldske Kongevei, Østre trasé, Vestre del, til Grønnsund ved Glomma (se kart)

C var opprinnelig en rodevei fra Nordre Ski og sørover til Kråkstad kirke. Under Napoleonskrigene (1796-1815) ble den oppjustert til Kongevei. Den fortsatte videre forbi Slottet, gjennom skogen til Audenbølgeien, Kvillese, Skog i Hobøl, Grønnsund ved Glomma. Glomma var en viktig forsvarslinje mot Sverige, og den ble ekstra viktig under Napoleonskrigene. Da sto Norge og Sverige på hver sin side. Veiene B og C fikk da også betegnelsen Hærveiene. Mellom A og C var det to viktige tverrforbindelser. Den ene tok av ved Nyborg, tidligere Kløfta (= veiskille) ved Tomterveien, Missum gård, Kråkstad kirke, Gryteland store, Torderud, Ås kirke. Den andre tok av ved Bjørnebråtenkrysset på raet gjennom Ski, og fortsatte vestover til Vestre trasé ved Nordby gård i Ås.

Skysstasjoner/skjenkesteder

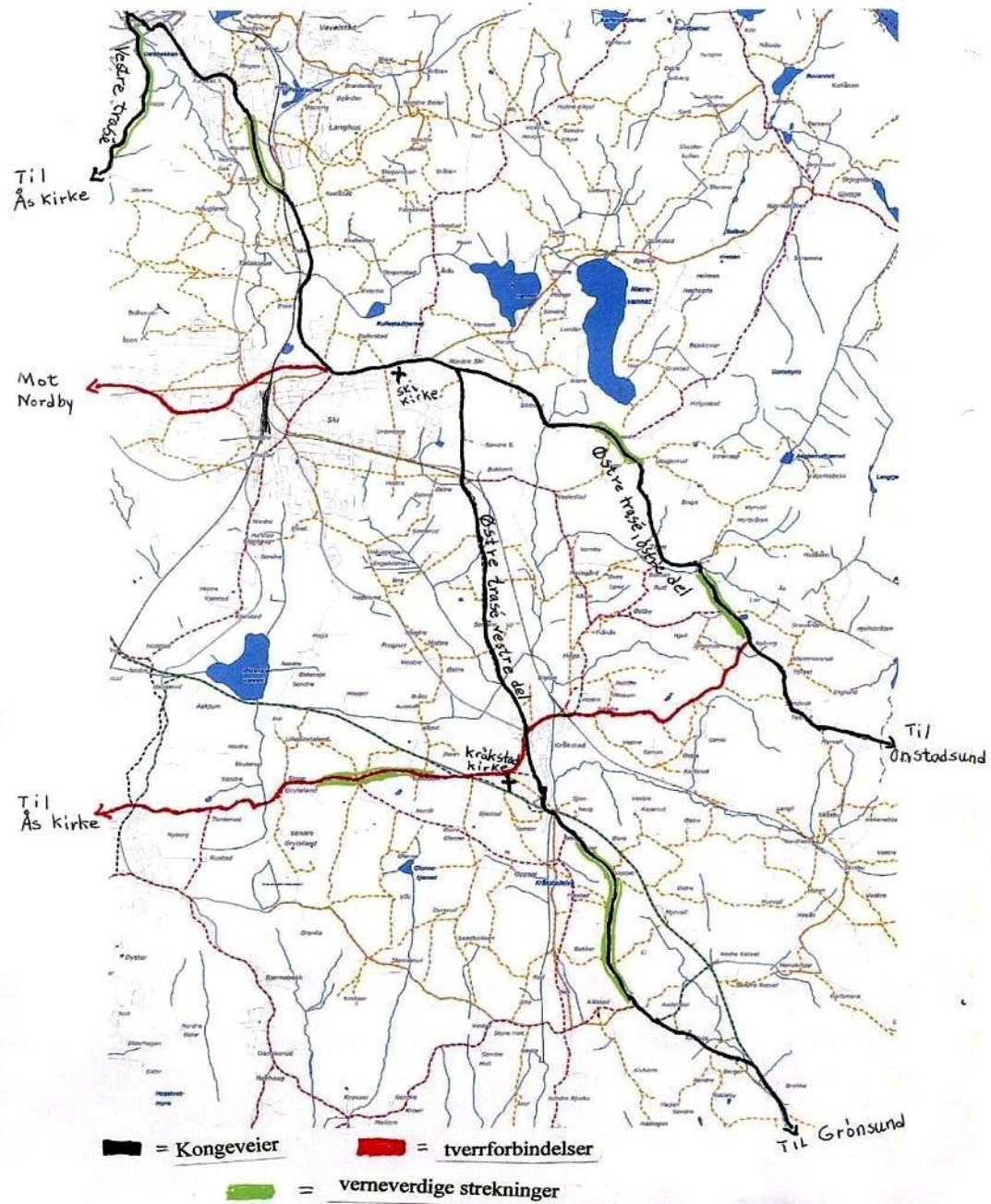
Kontra ved Ski kirke var skysstasjon/gjestgiveri fram til 1820-åra. På grunn av fyll og bråk ved kirkelige handlinger ble det besluttet å flytte stedet til Gamle Ski. Gården lå østover mot Skiseng. Her ble det også klaget over beliggenheten. De som kom sørfra fra Hobøl via Kraakstad kirke, måtte ta av østover på den Østre traséen. I 1846 flyttet man hele gården og skysstasjonen til der Nordre Ski ligger i dag.

Av skjenkesteder var Nyborg det mest kjente. Der var det også mye bråk med fyll og slagsmål. Stedet var også åsted for et mord, men det er en annen historie. Stedet Bielidt var også muligens et skjenkested.

Gjennom Kongeveienes historie var det mange kjente personer som fôr her. De fleste kom langs Vestre trasé. Av kjente som benyttet Østre trasé, kan nevnes to kongelige. Karl XII reiste her etter at han måtte bryte beleiringen av Akershus festning. Datoen var 30. april. Natten til 1. mai 1716 hadde han en hvilepause på Østby gård. Det var folksomt i Kråkstad den dagen med 6000 soldater som tok seg visse friheter. Den andre kongelige var Kristian Fredrik, som var konge i Norge 17. mai – 16. august 1814. Han kom ridende sørfra til Nyborg, der han tok av på tverrforbindelsen.

*Forsidebilde: Stikkrennebru langs Kongveiens Østre del mellom Langhus gård og Norås.
Foto: Stein Kr. Martinsen.*

De Fredrikshaldske Kongeveier.

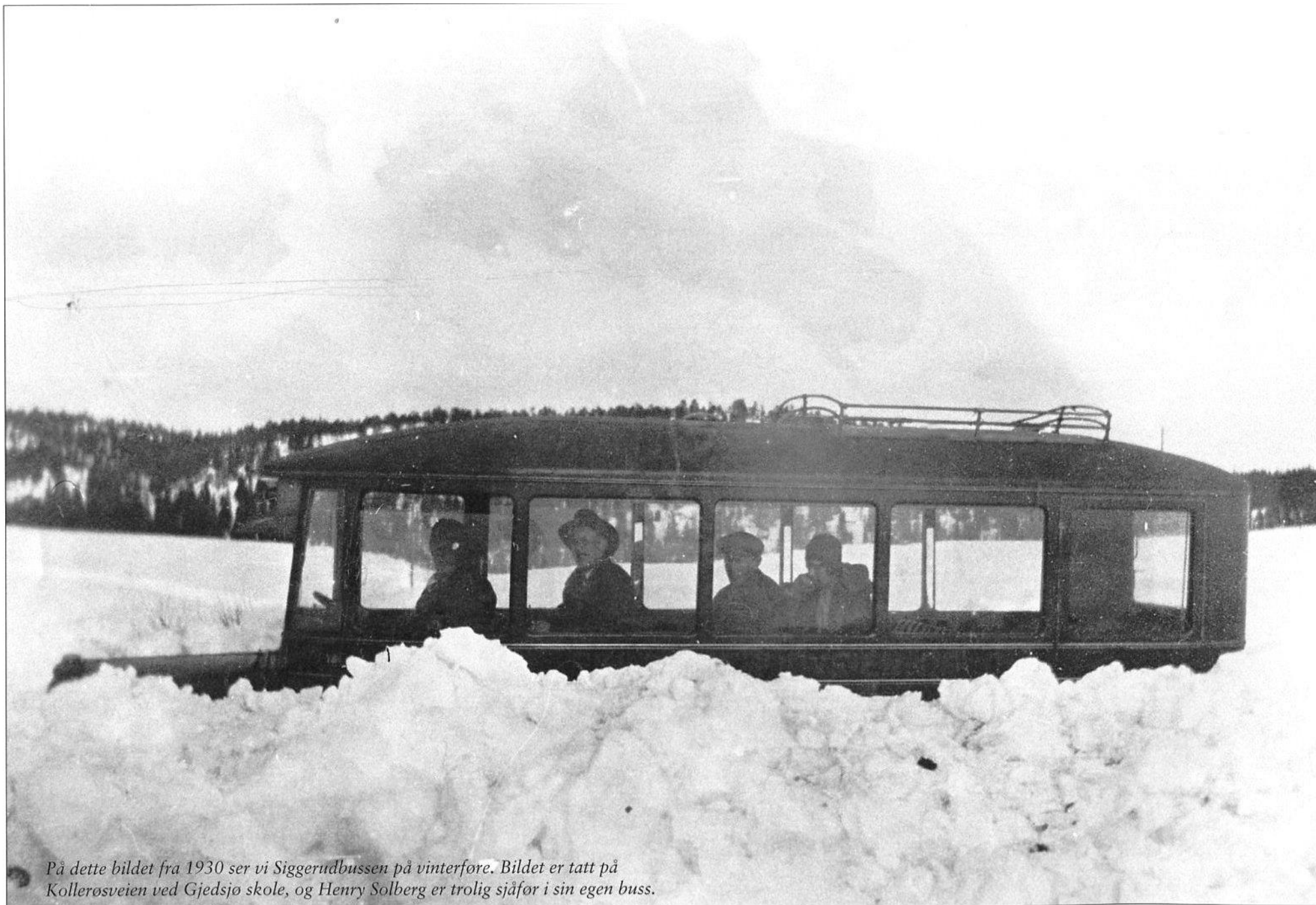

Verneverdige strekninger

1. Vestre trasé mellom Haugbro og videre gjennom Nøstvetmarka.
2. Langhus gård, langs vestsiden av jernbanen, Norås. Her er det en fin stikkrennebru.
3. Fra der veien tar inn til Asgjerrud gård, Oppsandbråtan, Steinmølbakken.
4. Fra oppdyrket mark gjennom skogen til Tomterveien.
5. Den fineste og best bevarte strekningen er den mellom Slottet, videre gjennom skogen til Audenbølgeien.

I 1850 ble Kongeveiene avløst av nye veier gjennom Follo.

*Kilder: Diverse rapporter fra Statens vegvesen. Akershus vegkontor.
M. Østlid: Kråkstad en bygdebok. Militære kart, år 1800.*

På dette bildet fra 1930 ser vi Siggerudbussen på vinterføre. Bildet er tatt på Kollerosveien ved Gjedsjø skole, og Henry Solberg er trolig sjåfør i sin egen buss.

Siggerudbussen på vinterføre

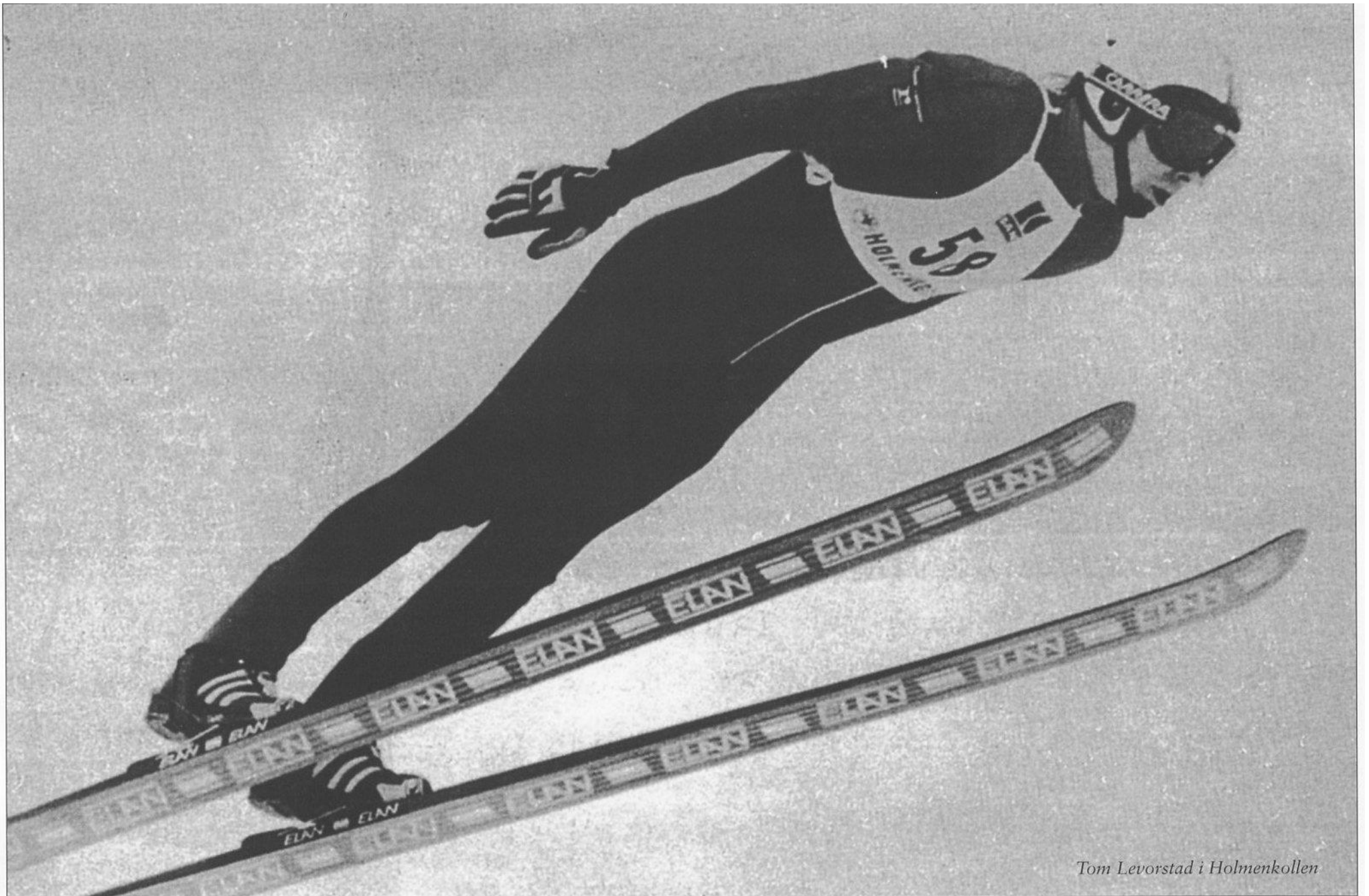
Kollektivtransport var i lange tider begrenset til togtrafikk i kommunen vår. Ski stasjon var allikevel et trafikk-knutepunkt med tilhørende skystasjon for hester. Under første verdenskrig ble det startet drosjetransport, og gradvis noe transport med buss. I 1928 opprettet Henry Solberg en bussforbindelse mellom Ski og Oslo over Siggerud og Sværsvann. (Hans første buss var en 12-seters Chevrolet til kr. 7000.-). På grunn av bussruten kom Siggerud «frem i lyset» og ble en del av samfunnet forøvrig. Grenda hadde i alle tider vært en isolert plass i kommunen.

Det bød nok allikevel på en del problemer å drive helårs bussforbindelse denne veien. Blant annet måtte sju grunder åpnes og lukkes underveis Ski – Siggerud – Oslo.

Dette bildet er fra 1938 og viser en av Solberg-bussene som har kjørt av veien og tydelig har fått merke av det. Underkjølt regn på de smale og dårlige veiene var et tilbakevendende problem. Oversvømmelser langs Midtsjøvannet og Langen var likeledes et stadig høstlig innslag. Men bussene gikk, så sant veien var åpen.

Bilder utlånt av Ingvalda og Helene Solberg

Tom Levorstad i Holmenkollen

Storhoppere i Harestadbakken, Kråkstad

Tirsdag 16.mars 1982 ble det arrangert et uforglemmelig hopprenn i Harestadbakken i Kråkstad. Det hadde falt regn og snø hele dagen, men som ved et trylleslag ble det opphold og kjempestemning under rennet. Populære Bjørge Lillelien var rennspeaker, og Kråkstad Idrettslag hadde nærmere 700 tilskuere til sitt kveldsrenn, til ære for lagets 75-års jubileum. Hopplandslagets trener Ludvig Zajc deltok sammen med Kråkstads egen storhopper Tom Levorstad, våre beste A-lagshoppere og over 70 deltakere i øvrige klasser. Det bør nevnes at mannen bak denne samlingen av ”storfugler” var Tom Levorstad.

”Nye Harestadbakken” ble ombygget i 1979, og tegnet av skihopperen Ingolf Mork. I 1980 satte Nordbyhopperen Jens Fortun bakkerekord med 26 meter.

Men denne spesielle flomlyskvelden strakk Kråkstadguttene Roy Skybakk seg til 28,5 meter i første omgang, og farten måtte reduseres i andre omgang.

Ole Bremseth – Rennets suverene vinner ble et yndet objekt for autografjegere

Av resultater kan nevnes:

Klasse 71, nr 1. Øyvind Sletta, Kolbotn

Klasse 72, nr 1. Lars Løkstad, Driv

Klasse 69, nr 1. Svein Langeland, Skimt

Klasse 68, nr 1. Jan Roar Henriksen, Vestby

Klasse 67, nr 1. Knut Inge Henriksen, Vestby

Klasse 66, nr 1. Henning Hagen, Driv

Yngre junior, nr 1. Jan Inge Berge, Holstad

Eldre junior, nr 1. Tommy Østli, Holstad

Klasse D, nr 1. Erling Rimeslått, Ås

Klasse B, nr 1. Roy Skybakk, Kråkstad

Klasse A ble suverent vunnet av Lahtivinneren Ole Bremseth, foran Johan Sæthre og Roger Ruud. Deretter fulgte Rune Hauge, Tom Levorstad og Per Bergerud.

Tom Levorstad var en typisk storbakkehopper med skiflyging som sin spesialitet. Han klarte å erobre historiens første norske VM-medalje i skiflyging med bronse i mammutbakken i Oberstdorf, og i 1980 satte han bakkerekord i den ombygde Holmenkollen med 105,5 meter. Tom hadde Kollen som en av sine favorittbakker.

Informant: Ragnar Skaarer

Februar

Fra venstre: Inger Johanne Martinsen, Gunnhild Nesbakken, Aasta Pedersen, Kirsten Risdahl, Ruth Aarskog, Rannveig Stenehjem, Bjørg Våler, Lilly Tornes, Svanhild Borkenholm, Jorunn Hvaal, Astrid Bjoner, Astrid Trosterud, Ingebjørg Saxegaard.

Ski Sanitetsforening 100 år

Ski Sanitetsforening ble stiftet 29. mars 1913, og det første styret besto av Callik Eger, formann, Ragnhild Colbjørnsen, Ragna Haugteien og Ragna Bjørnstad.

I 1913 var det brutt ut en epidemi i Ski, og i mangel på sykehus ble pasientene lagt inn på Kommunelokalet Kjeppestad. Foreningen gikk da i gang med å utstyre et lasarett.

Da krigen brøt ut i 1914 ble det laget enkeltmanns-pakker og utstyr til soldatene.

Et meget nødvendig og kjærkomment folkebad ble av foreningen drevet i Samfundsbygningen som sto ferdig i 1921. Her var det badstue og karbad.

Etter hvert begynte arbeidet med barnas helse i tillegg til skoletannpleie.

Da andre verdenskrig brøt ut, ble det ekstra mye å gjøre med opprettelse av eget lasarett, innsamling av penger og klær til de evakuerte og forsendelse av utstyr nordover.

En ny helsestasjon ble i 1951 åpnet for spedbarn, småbarn og husmødre. I 1954 var det oppstart av brystsvulstsundersøkelse, noe foreningen har fortsatt med inntil nå.

I oktober 1960 sto eget helsehus ferdig i Sanderveien, og Finstadtunet som var et samarbeidsprosjekt mellom alle foreninger i Follo, ble innviet i september 1975. Dette ble senere solgt til fylket som solgte det videre til Ski kommune.

Ski Sanitetsforening har i de senere år hatt inntekter fra mannequin-oppvisninger, kakelotterier, vårlotterier, julelotterier, salg av maiblomster, julefrimerker, skrapelodd og ikke minst fra salg av selvproduserte

fastelavensris. Av disse midler er det gitt støtte til tre korps og Noahs Ark, samt hjelp til ferieturer for handikappede og andre som har bedt om hjelp. Det er gitt gaver til Solborg i form av spesialmadrasser og mye annet.

I dag har foreningen 60 betalende medlemmer. Ikke alle er like aktive, men de fleste kan gjøre noe, slik at en trygt kan si at Ski Sanitetsforening fremstår som en god støtte i lokalsamfunnet og er en flott 100-åring.

*Informant: Leder Ingebjørg Saxegaard.
Foto: Utlånt av Ski Sanitetsforening
Foto fra 1999.*

Fjellklanghytta

I 1948 kjøpte Ski Ungdomskorps en brakke som midlertidig sto på Ski Depot. Senere fikk de en tomt av Kristian Haugtein på Hebekk gård. Musikkhytta "Fjellklang" ble reist på dugnad og innviet i februar 1951. Hytta brant ned natt til 4. mai 1981. Fjellklang var både ei hytte (lokale) til musikkøvelser, men også et kjært samlingssted til møter og festlige anledninger.

Bildet er fra 1950, og dugnadsgjengen som har rastepause er fra venstre:

*Harry Markussen, Jan Jansen, Torbjørn Andersen,
Arne Johansen, Finn Halvorsen, Rolf Ødegaard,
Odd-Carlo Skaugerum, Ragnar Gylder,
Arne Kraugerud, Erling Gylder og Ragnar Kristiansen.
Tilvekstnr 213 – 205-2 (Ski historielag/MYR)*

Informanter: H. Dammen og Jan Jansen

Konfirmantene fotografert foran Kråkstad prestegård

Årlig tradisjon i Kråkstad

Hvert år blir årets 50-årskonfirmanter invitert til feiring med jubileumsgudstjeneste i Kråkstad kirke og etterfølgende bespisning i Prestegården. Menigheten – med Edgar Berger i spissen - leter i god tid opp alle adresser, sender innbydelser og står for arrangementet. Det er stor stas å finne igjen sine gamle skole- og «lese»-kamerater. Noen har ikke sett hverandre på alle årene som er gått siden konfirmasjonen. Dagen blir en mimredag og praten går livlig. Intet annet program er nødvendig, sier Edgar Berger.

5. mai 1963 var det på nytt konfirmasjon i Kråkstad kirke, og i år er det disse konfirmantene man skal feire:

Bak f.v.: Agnar Edmund Tho, Arne Weydahl, Willy Jørgen Holm, Øyvind Kristiansen, sogneprest Andreas Notø, Kjell Asperud, Øistein Langberget, Gunnar Jan Eikevold, Tor Erik Marthinsen, Arne Dorandt Nyland, Tron Klynderud, Jan Theodor Solberg, Oddbjørn Øverjordet, Gunnar Berger.

Jentene er f.v.: Anne Grethe Gulbrandsen, Inger Johanne Sjøberg, Marion Frankrig, Liv Else Jakobsen, Inger Braathen, Kari Braathen, Ann Helen Torgersen, Wenche Wollebek, Ester Toril Dingstad, Berit Dortha Eriksen, Wenche Hilde Böhler, Inger Lise Skaug, Kirsten Margrete Karlsen.

(Liv Else Jakobsen og Gunnar Jan Eikevold er begge døde).

Andreas Notø var sogneprest i Kråkstad fra 1961 til 1975.

Informant: Ann Helen Jacobsen (Torgersen) og Edgar Berger.

Bilde lånt av Ann Helen Jacobsen.

Siggerud ligger i Skogbygda, ca 11 km nord-øst fra Ski sentrum. De andre tettstedene i Ski ligger langs jernbanen. Tettstedet hadde 1419 personer per 1. januar 2011.

Det har skjedd mye på de 60 årene som har gått siden flyfotoet ble tatt i 1950. Sentralt på bildet ser vi kirken og skolebygningene. Veien mellom Sværsvann og Gjetsjø gikk den gang like forbi kirken og skolen. Det skulle gå enda 15-20 år før det virkelig begynte å skje ting i området. I dag er nesten hele arealet vi ser på bildet, bebyggt med boliger, industri eller idrettsanlegg.

Den første offentlige skolebygningen ble tatt i bruk i 1864. Sagstua krets hadde hatt fast skole i flere år. Samme år ble Sagstua og Siggerud slått sammen til en krets. Ny skole ble bygd og formelt åpnet 29. desember i 1933. Skolen var nå fire-delt. Elevtallet sank i begynnelsen av 1940-årene, slik at skolen ble tredelt. I 1960 bygges skolen ut med kontor og lærerværelse, gymnastikksal, fem klasserom inkl. naturfagrom, formings- og heimkunnskapsrom. Siggerud skole er per 2012 under ombygging, med planlagt ferdigstillelse i 2013.

Siggerud fikk egen kirke i 1905, takket være gaver og en solid dugnad. Det var en gammel drøm. Allerede i 1858 hadde oppsitterne i Skogbygda samlet seg for å sende en henvendelse til herredstyret om kirke i Siggerud. Tiden gikk, men saken ble ikke lagt død. Først 8. april 1905 passerte resolusjonen om kapell i statsråd i Stockholm, og den fikk kronprinsens bifall. Så begynte byggingen av kirken. Unionen med Sverige ble oppløst. Allerede 13. desember samme år stod kapellet ferdig. Når noe skal skje, kan det noen få ganger skje fort.

Bygging av idrettsbane startet på slutten av 1950-årene. Lysløype kom i 1969. Trolldalen skisenter ble åpnet i 1974. Siggerudhallen kom i 1987 og klubbhuset i 1990. Dugnadsinnsatsen har vært stor på alle prosjektene.

Siggerud har et velfungerende kulturtilbud med idrettslag som har flere aktiviteter, skolemusikkorps, storband, pensjonistforening, klatreklubb og hagelag. Biblioteket ble lagt ned i 2011. Når det kom bibliotek til Siggerud er usikkert, men i kommunestyret 18. desember 1906 ble lærer Otto Olsen enstemmig valgt til bestyrer. Det var det lokale ungdomslaget FLID som var drivkraften i arbeidet for bibliotek for skolekretsen. I 1964 ble biblioteket på Siggerud en filial av Ski Hovedbibliotek.

Kilde: Kjell Overrein- Festskrift til 100-årsjubileet for Siggerud kirke i 2005
Birger Henrik Fossum. Follominne 1973: Da Skogbygda i Ski fikk eget gudshus.
Østlandets Blad fra 5. november 2010
Filialbestyrer Kirsten Haga, Siggerud

Tuni

Blomsteroverrekkelse

Det var rene 17. mai-stemningen på Ski stasjon 11. februar 1960. Det daværende danske kongeparet kong Fredrik IX (1899 – 1972) og dronning Ingrid (1910 – 2000) skulle delta i en offisiell begivenhet i Oslo, og toget deres gjorde en kort stopp på Ski.

Eva Fjeld som var elev ved Ski folkeskole, hadde fått det ærefulle oppdraget å overrekke dronningen blomster. Eva var ni år og gikk i tredje klasse, og ble instruert av klasseforstander Herborg Riber Stødle på forhånd. Det var et livlig folkeliv på stasjonen denne morgenen. Ski folkeskoles elever og lærerpersonale med Ski skolemusikkorps i spissen hadde tatt oppstilling inne på stasjonsområdet sammen med andre skuelystne, både barn og voksne. Det var offisielle representanter fra lensmannsetaten til stede, samt stasjonsmesteren i uniform og med hvite hansker. Follo politikammer var også representert.

Eva Fjeld ble løftet opp til kupévinduet av en galant konduktør. Hun overrakte så blomster som hadde silkebånd i norske farger. Dronningen takket hjertelig på klingende dansk. Eva hadde grudd seg litt for overrekkelsen, men hun fullførte i fin stil. Senere ble hun intervjuet hjemme hos fru Riber Stødle om hva hun syntes om oppdraget.

Eva utdannet seg til lege og har praksis på Ski. Hun kom til Løkkegården legekontor som vikar i 1975, og ble fast tilknyttet kontoret i 1978.

Rådhussteateret i Ski ble innviet 7. desember 1957. I en årrekke framover var det Olga og Arne Låmfjell som innehadde kioskdriften. I disse årene var også sønnen Odd Roger engasjert som sjokoladegutt. I den burgunderfargede uniformen med ”pilleboks” på hodet, bukse med isydde gullstriper i benene og den korte batteljakka med knapper og staffasje i gull over hvit skjorte med tverrsoversløyfe, var sjokoladeguttens salg fra ”brettet” et populært tilbud, spesielt for de yngste kinogjestene.

På slutten av 1960-tallet overtok Freia driften av kiosken i Rådhussteateret. En søskenflokk som bidro til driften under Freia-epoken, var storesøster Tove Svendsen (g.Mjønner) som kioskvertinne, storebror Jan som sjokoladegutt og kioskvert og Per som sjokoladegutt. Jan og Per var de siste sjokoladeguttene ved Rådhussteateret.

Sjokoladeguttens oppgaver var å "ta av" køen til kiosken før salen ble åpnet og å betjene salen. Dette til stor glede for alle barna som kjempet om plassen i billettkøen for å komme først inn slik at de fikk favorittplassen i den 701-seters store salen. I pausene i kinoframvisningen var det mange som valgte sjokoladegutten i salen framfor hovedkiosken i vestibylen.

Det kunne bli trengsel rundt sjokoladegutten. I slike stunder gjaldt det å være minst like smart som uærlige kunder i køen rundt brettet. Løsningen var å stå med ryggen inntil veggen slik at bakholdsangrep ble vanskeliggjort. En annen grunnregel var å holde albueene inntil kroppen slik at vareutvalget og kontantbeholdningen var beskyttet for angrep fra flankene. Først ved opptellingen etter hver salgsrunde var det mulig å vite om erfaring og strategi gav et salgsresultat uten tap. De fleste rundene ble vunnet av sjokoladeguttene.

På gode dager med godt frammøte hendte det at varebeholdningen måtte fylles flere ganger før salen ble mørklagt, der de siste kundene ble ekspedert i lyset fra en lommelykt.

En bonus til sjokoladegutten var å få se filmene gratis, enten fra salen eller fra kontrolluka i maskinrommet, plassert på bakveggen i salen og oppunder taket. God utsikt, dårlig lyd og trekkfullt!

*Kilder:
Rådhuseteaterets 30-års jubileumshefte,
Odd Roger Låmfjell, Per og Jan Svendsen,
www.Freia.no, Kraft Foods v/Bodil Bergan.*

Ski kommunestyre 1937

1.rekke fra venstre: Klara Solheim, Johan Olsen, Olaf Wattum, Harald Nore, Lorentz Eger, Lars Larsen, Gunnar Ween, ukjent, Ole Løkke.

2. rekke fra venstre: Ukjent, Oscar Solheim, Stubberud, Kristian Trondsen, Ukjent, Haans Andersen, Strand, Colbjørnsen, Albert O. Brovold, Karl Stenerud.

Som det fremgår av bildet satt også Klaras mann Oscar Solheim i kommunestyret i 1937. Han satt bare én periode.

I 1913 fikk norske kvinner stemmerett. Like viktig ble det at kvinner etter hvert kom med i lokalpolitikken.

På Ski var det en kvinne fra Arbeiderpartiet som ble den første. Klara Solheim, født Frank i 1894, kom fra Eidsvoll. Hun ble gift med møbelsnekker Oscar Solheim. De fikk seks barn, Ella, Erling, Gerd, Sverre, Rolf og Ivar. Klara og Oscar bygde hus i Gamleveien. Klara satte alltid husmoryrket høyt, og hun styrte hus og hage på en prikkfri måte.

Klara ble som første og eneste kvinne valgt inn i Ski herredsstyre for Arbeiderpartiet i 1937. Hun møtte også som vara til kommunestyret tidlig på 30-tallet. Hun var med i skolestyre-komiteén og hun var kretsformann på Kontra. Klara var svært opptatt av skolespørsmål, og deltok også i Arbeiderpartiets kvinnegruppe. Hun hadde stor arbeidskapasitet, og var høyt respektert av de øvrige politiske partier.

Barnebarna husker henne som en god bestemor. I Gamlevegen vanket det alltid en godbit. Klara satte pris

på at barnebarna hadde gode manerer når de besøkte henne, og dette ble forstått og respektert. Ellers husker barnebarna at bestemor alltid var velstelt og velkledd.

Klara fikk en lang karriere som lokalpolitiker, helt til 50-tallet. Interessen for lokalpolitikk gikk i arv. Klaras datter, Gerd Stuene, ble medlem av Ski kommunestyre, og senere også sønneatter Liv Solheim Furseth. Begge to representerte Arbeiderpartiet.

Klara Solheim var en flittig, dedikert lokalpolitiker. Hun døde i 1965.

Kilder: Tove Solheim og Liv Solheim Furseth, som også har lånt ut bildene.

Endsjø gård (Ense, Enishoug, Einarshaugr) er i dag en idyll med sentrumsnær matproduksjon. Dobbeltsporet vil her komme opp i dagen, tett på husene til gården. Roås gård i bakgrunnen mot nord.

Nytt dobbeltspor

I 1879 kom jernbanen til Ski, og det satte sine spor. Nå står vi igjen foran en ny, stor jernbaneutbygging. Planer for nytt dobbeltspor satte fart i 2007, og ett er sikkert: Follo og Ski blir ikke det samme hverken under byggeprosessen eller etterpå. De gamle gårdene Endsjø og Roås blir kraftig berørt, og rett ved Endsjø kommer den 19,5 kilometer lange tunnelen opp i dagen. 11 millioner tonn med stein må flyttes, det blir store anleggsområder i nærområdene omkring og mye jord og skog går tapt. Anleggstøyen vil vedvare i lang tid. Endsjø gård må sannsynligvis flyttes.

I 1594 skrev Oslobispen Jens Nielsson i sin visitasbok om kryssingen av Enishaugaa (Ensebekken), som nå betegnes som Roåsbekken (området mellom Vabakken, Langhusveien, Jernbanebroen fra 1879), at han kunne se to sager og to kvernhus på søndre bredd av bekken. Rester av seinsettingene er fortsatt synlige. Dette var den første industrielle aktivitet vi kjenner fra Ski. Videre er det i området registrert mange historiske

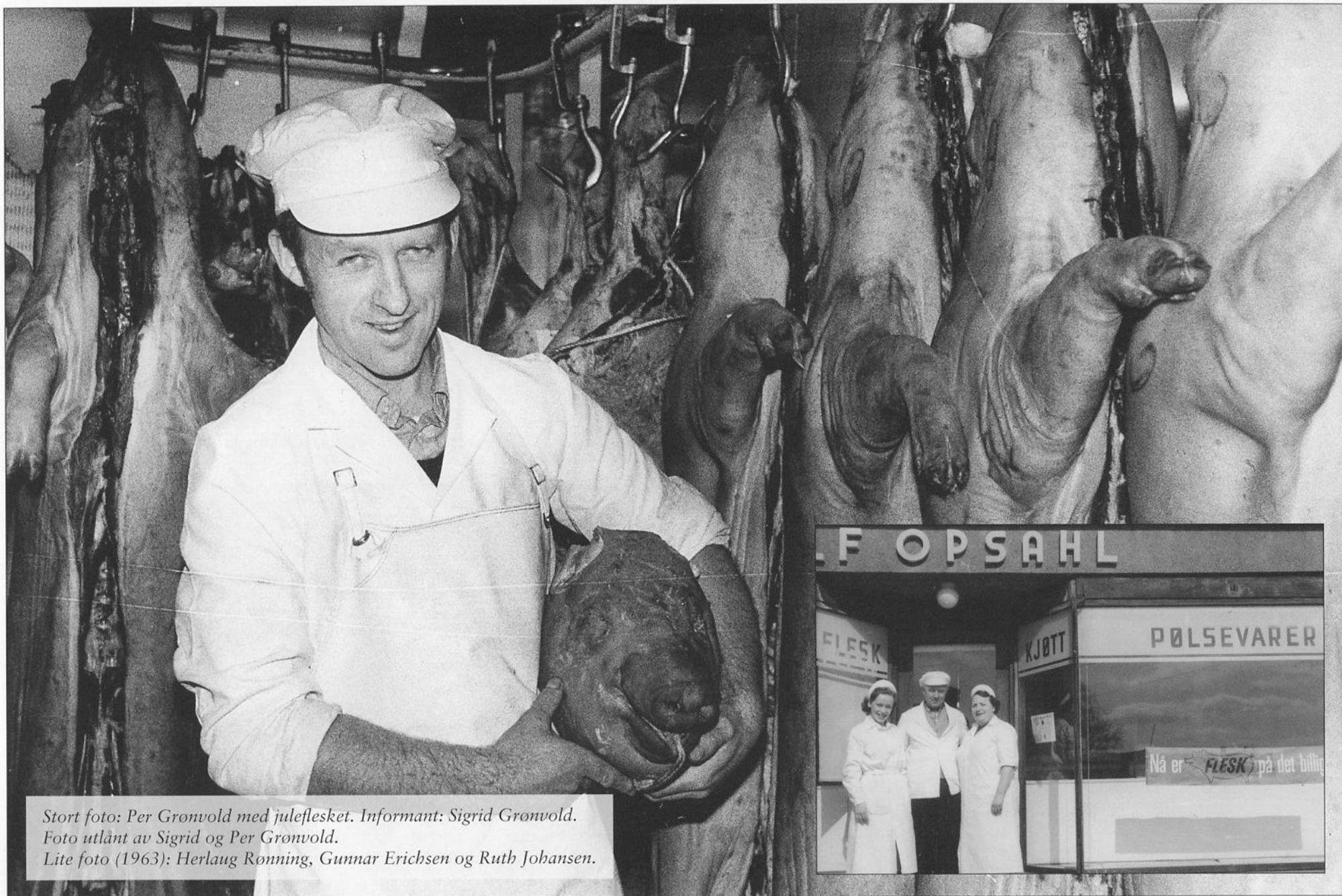

På sydsiden ned mot bekken går et meget gammelt veifar, som betegnes hulvei (oldtidstråkk og -ridevei). Her ligger også steinsettingsrestene etter møllene og sagene.

spor av menneskelige aktiviteter som steinalderrester (bosettinger), bronsealderroys, hulveier (oldtidsveier), jernalderrester, og den nevnte bekkeindustri – tett knyttet til kulturlandskapet og levende gårdsdrift. Denne delen av bekken har i flere tiår vært en viktig hekkebiotop for bl.a fossekallen, og her var det tidligere en stor krepsestamme. Planene om å legge deler av Roåsbekken i en ny lukket vanntunnel (rør), er et meget brutalt naturinngrep, både økologisk og miljømessig, og bryter med nyere prinsipper om vassdragspleie.

Det vil bli en utfordring å manøvrere med dobbeltspor gjennom historien og landskapet på en smidig måte.

Oktober

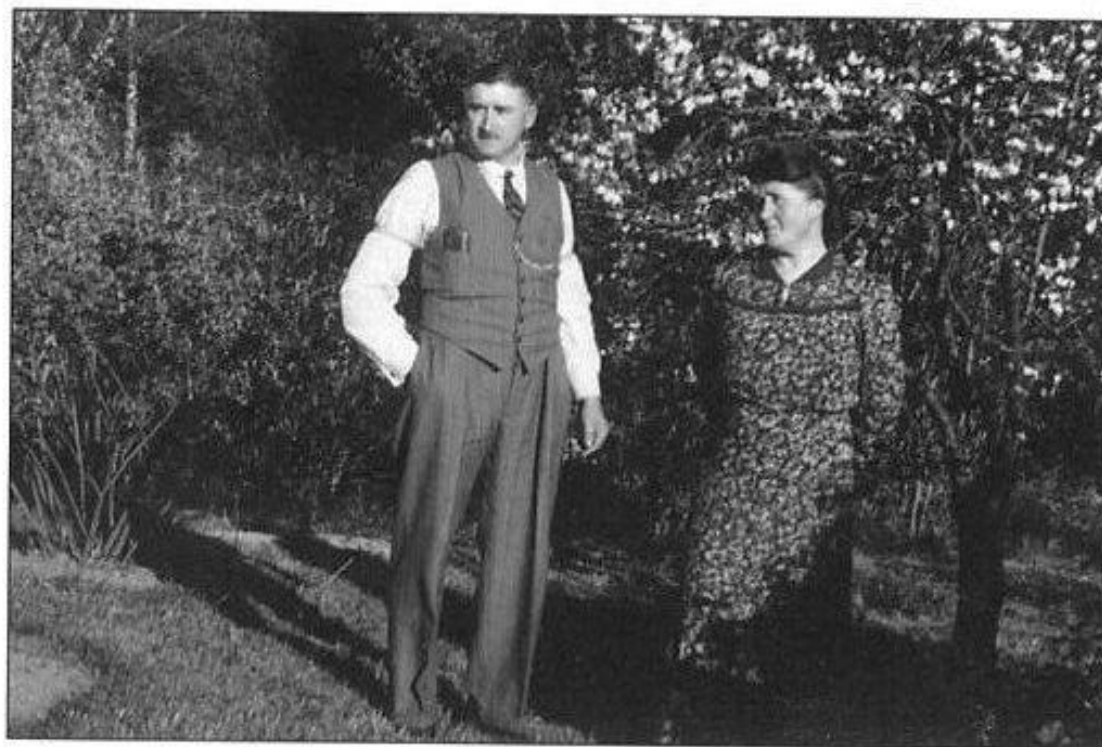
Stort foto: Per Grønvold med juleflesket. Informant: Sigrid Grønvold.
Foto utlånt av Sigrid og Per Grønvold.
Lite foto (1963): Herlaug Rønning, Gunnar Erichsen og Ruth Johansen.

Alf Opsahl kom til Ski i 1924. Han var utdannet pølse-makermester fra Christania Dampkjøkken. Han og hustru Borghild bodde i villa Kirkemo nær Ski kirke. I underetasjen i den gang Bogers Hotel, ble kjøttforretning etablert. Som den dyktige fagmannen han var, fikk Alf Opsahl mange kunder og ennå kan noen huske hans supre servelatpølse som det ble skåret raust av til småbarn i følge med voksne kunder. Han var ikke så nøye med vekta heller når han visste at det ikke var så mye å rutte med for den handlende.

Et nytt eget bygg sto ferdig i 1940/41 – det som ennå heter Opsahlgården. Selv om det var rasjonering på kjøttvarer under krigen, ble det brukt mye fantasi for å få mest mulig ut av det lille som var.

Jul og påske var slaktetid for bøndene i distriktet, og da var det mye å gjøre for pølse-makerne. De klargjorde slaktet, lagde kjøttdeig, pølser og delte opp til videre bruk og hermetisering. Før dypfrysingens tid var det vanlig med hermetisering av kjøttvarer i husholdningene.

Fra 1950 begynte svigersønnen Gunnar Erichsen, som var gift med datteren Randi, som lærling. Han overtok bedriften i 1956, som da ble hetende Alf Opsahls eftf. Han fortsatte å bruke de gamle oppskriftene på pølser og

Borghild og Alf Opsahl.

annet. Selv om det var mange kjøttforretninger i Skibyen på den tiden, hadde alle nok å gjøre. Kiloprisene fra 1956 viser at koteletter kostet kr. 8,90, skinkestek kr. 7,50, karbonadedeig kr. 10,00 og kjøttdeig kr. 7,50.

Etter hvert ble det ønskelig med generasjonsskifte. Svigersønn Per Grønvold, gift med datter Sigrid, begynte i lære i 1970 og var ferdig mester i 1979.

I 1980 ble butikken fornyet etter datidens mote og ekspeditrisenes klær var i farger som sto til interiøret.

Driften fortsatte med de samme gamle oppskrifter fra Alf Opsahl, men selvsagt med mye nytt i varetilbudet.

Etter 42 år i familiens eie, ble firmaet i 1986 solgt til slakter Bob, som drev fram til 1996. Dermed var det slutt på slakterforretninger i Ski.

November

Kråkstads siste kommunestyre (des 1963)

Foran f.v.: Einar Skrikerud, Marie Skrikerud, Johannes Bieltvedt (ordfører), Kaspara Mørk, Anton Klynderud (kontorsjef)

Bak f.v.: Johan Jansen, Elling Moe, Kåre Kristiansen, Arne Baltzersen, Ivar Pettersen, Iver Rustad, Amund Pedersen, Torbjørn Andersen, Kåre Nokleby, Per Bergsvik, Knut Prestrud, Torbjørn Haga, Willy Jeksrud, Johan Morris Johansen, Jens Hansen

Jobben er gjort – Kråkstad kommune er historie

I 1946 oppnevnte regjeringen en kommuneinndelingskomite under ledelse av Nikolai Schei (Scheikomitèen) som fikk i oppdrag å utrede en ny kommunestruktur i Norge. Kommune-Norge var på den tiden tungrodd og lite effektiv. På det meste hadde landet 750 kommuner, de fleste små og med få midler til å gjennomføre oppgavene de etter hvert ble pålagt. Scheikomitèen kom med flere konkrete forslag til sammenslåing av kommuner. Det gjaldt også kommunene Kråkstad og Ski – som jo også før 1931 hadde vært én kommune, men som skilte lag p.g.a. utviklingen av Ski sentrum. I starten på århundret var nemlig trenden en annen, med oppsplitting av kommuner. Vi kan nevne at siste kommunedeling i Norge fant sted i Kråkstad, 1.1.1931.

De kommunene som nå ble berørt av sammenslåing, fikk anledning til å uttale seg, men noen folkeavstemming var det ikke snakk om. Stortinget kunne treffe avgjørelsen hvis overordnede grunner talte for sammenslåing. Både i Kråkstad og Ski gikk kommunestyrene enstemming mot en gjenforening, men dette ble ikke tatt til følge. Så fra 1.1.1964 var storkommunen et faktum, og navnet skulle denne gangen være Ski (før 1931 var navnet Kraakstad herred). I våre dager er kommunesammenslåinger igjen et politisk tema i Norge.

Det vi ser på bildet her, er kommunestyret som hadde sin siste arbeidsdag i desember 1963. Det var nok med stort vemod de la ned arbeidet og lite tilfredse sambygdinger bivånte det hele. Selv om det nå er 50 år siden, vil det ta enda flere generasjoner før kråkstingene føler seg som innfødte skisokninger?

Registrering av bilder

Ski Historielag er interessert i bilder fra alle kanter av kommunen. Vi kommer gjerne hjem til deg for å notere opplysninger om bildene dine og låner med disse for avfotografering.

Ta kontakt med oss, så blir vi enige om en dag det passer.

De fleste bildene i denne kalenderen finnes i fotoarkivet til Ski Historielag. Hvis du har lyst på en kopi av et bilde, kan du henvende deg til ansvarlig for fotosamlingen.

Mange av bildene er tilgjengelig i lokalhistorisk arkiv v/Ski Bibliotek. Søk gjerne på internett ski.hovedbibliotek@ski.kommune.no eller kontakt

Hovedansvarlig for fotosamlingen:
Bjørn Myrvoll, tlf. 64 87 45 41

Tidligere års kalendere kan fåes ved henvendelse til:
Per A. Krogstie, tlf. 64 87 32 43

Takk

*Vi takker alle som har hjulpet oss med bilder og opplysninger til årets kalender.
Takk også til alle som hjelper oss med å selge kalenderen*

Rolf Ottesen Grafisk Produksjon har trykket kalenderen.

Forbehold:

Vi tar forbehold om mulige feil. Det er dessverre ikke alltid vi klarer å levere et perfekt produkt.

Årets kalenderkomité har bestått av:

Aase Klohs

Bjørn Myrvoll

Knut Repstad

Karl-Olaf Løkenhagen

Ragnhild Sæthren

Elin Aas